

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Την άνοιξη αναμένεται η ολοκλήρωσή του

Ως μία ευκαιρία για καινοτομίες στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που θα δίνει απάντηση σε μεγάλα ζητήματα των τοπικών κοινωνιών, θεωρείται από την μεγάλη πλειοψηφία των αιρετών ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος βρίσκεται σε στάδιο επεξεργασίας από την αρμόδια επιτροπή. Ωστόσο η εξαντλητική και κατ' άρθρον εξέταση του υπό σύνταξη κειμένου, είναι λογικό να μεταφέρει χρονικά την ολοκλήρωση του νέου Κώδικα τουλάχιστον για την ερχόμενη άνοιξη.

Σε κάθε περίπτωση πρόκειται για ένα μεζονος σημασίας έργο, καθώς μέσα από αυτό θα οριστικοποιηθούν και θα δοθούν λύσεις σε θέματα που εδώ και χρόνια ταλαιπωρούν τους ΟΤΑ. Ο νέος Κώδικας προκειμένου να λειτουργήσει ουσιαστικά, χρειάζεται - στην πράξη - να είναι ένα ευέλικτο εργαλείο, που θα απελευθερώσει τις δυνάμεις της Αυτοδιοίκησης, ώστε να διαδραματίσει το σημαντικό της ρόλο στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και στην ουσιαστική αλλαγή της καθημερινής ζωής του πολίτη. Παράλληλα, πρέπει να αναγνωρίζει τις διαφοροποιημένες ανάγκες και δυνατότητες των Δήμων και να μην τους αντιμετωπίζει ομογενοποιημένα, αδιακρίτως μεγέθους, προτεραιοτήτων και άλλων χαρακτηριστικών.

Οι στόχοι της ΚΕΔΚΕ μέσα από τον Κώδικα, όπως έχει δηλώσει και ο πρόεδρος της Ένωσης Π. Κουκουλόπουλος, «είναι να προκύψει ο δήμος του σήμερα που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της πόλης και της χώρας, ο δήμος που είναι ανοιχτός στην κοινωνία, σύγχρονος στα μέσα και διαφανής στη λειτουργία».

Μέχρι στιγμής κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής έχουν ληφθεί οριστικές

αποφάσεις για ζητήματα όπως :

τα όρια και οι μεταβολές δήμων και κοινοτήτων, η δημοτικότητα και κτήση αυτής, οι μεταδημοτεύσεις, η κατάρτιση των τεχνικών προγραμμάτων των δήμων, οι απαλλοτριώσεις και επεμβάσεις στην ιδιοκτησία, καθώς και η καταγραφή του συνόλου των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνουν οι ΟΤΑ.

Παρόλα αυτά τα πλέον σημαντικά ζητήματα θεωρούνται αυτά, τα οποία θα ακολουθήσουν και όπως ξεκαθαρίζουν οι άνθρωποι της Αυτοδιοίκησης, ο Κώδικας θα πρέπει να προσφέρει τη δυνατότητα, να δοθούν καινοτόμες λύσεις σε θέματα όπως αυτό της καταστατικής θέσης των αιρετών, των τοπικών εσόδων αλλά και ξεκαθάρισμα των δημοτικών επιχειρήσεων.

Αν συνοψίζαμε τις βασικές αρχές που διαπερνούν την πρόταση της Αυτοδιοίκησης για το νέο Κώδικα αυτές είναι:

- η τοπική Αυτονομία, που θεμελιώνεται στην αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού
- το τεκμήριο αρμοδιότητας για τη

διοίκηση των τοπικών υποθέσεων

- η αρχή της επικουρικότητας στις δομές και τις λειτουργίες του σύγχρονου πολιτικού και διοικητικού συστήματος
- η αρχή της εγγύτητας στον πολίτη

Καταστατική θέση των αιρετών

Ειδικότερα για το θέμα της καταστατικής θέσης των αιρετών θέση της ΚΕΔΚΕ είναι ότι η κείμενη νομοθεσία είναι αναχρονιστική και πρέπει να αλλάξει προκειμένου να εναρμονιστεί με τις σχετικές προβλέψεις του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, που ορίζει ότι : «το καταστατικό πρέπει να επιτρέπει επαρκή οικονομική αποζημίωση για τα έξοδα που προκύπτουν από την άσκηση της εντολής καθώς και ενδεχομένως, την οικονομική αποζημίωση των διαφυγόντων κερδών, αμοιβή του παρεχόμενου έργου και αντίστοιχη κοινωνική κάλυψη».

Όπως επισημαίνεται στην παρούσα φάση στη χώρα μας το αιρετό αξίωμα στην Αυτοδιοίκηση ακόμη και εκείνων που υποχρεούνται να αφιερώνουν πλή-

ΚΩΔΙΚΑΣ

ρη χρόνο εργασίας στον οργανισμό που υπηρετούν, είναι άμισθο και τιμητικό. Παράλληλα, πρέπει να εξασφαλίζει το δικαίωμα σε κάθε πολίτη που εκλέγεται σε όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να διαθέτει τον αναγκαίο χρόνο, να έχει στη διάθεση του υπηρεσίες υποστήριξης και να έχει επίσης τους αναγκαίους πόρους, προκειμένου να ασκεί με αποδοτικότητα και εντιμότητα την αποστολή του. Για το λόγο αυτό η ΚΕΔΚΕ προτείνει η καταστατική θέση των μελών των εκλεγμένων των ΟΤΑ, να διασφαλιστεί με την έκδοση Π.Δ., στη βάση των πιο κάτω αρχών:

- Να εξασφαλίζει την ελεύθερη άσκηση της εντολής αξιώματος.
- Να προβλέπει οικονομική αποζημίωση ή αμοιβή των αιρετών κατά την έκταση και το μέγεθος της απασχόλησής τους.
- Να διασφαλίζει την επαγγελματική τους εξέλιξη και την επανένταξη στο επάγγελμά τους, μετά το πέρας της εντολής, χωρίς απώλεια των δικαιωμάτων.
- Να διασφαλίζει τα δικαιώματα του αιρετού στην πληροφόρηση και επιμόρφωση και να διευκολύνεται η άσκηση του έργου τους, με τη χορήγηση επαγγελματικών αδειών και από το δημόσιο και από τον ιδιωτικό τομέα εργασίας.
- Να προβλέπει αυτοτελή πρόσθετη κοινωνική ασφάλιση και υγειονομική κάλυψη, με αντίστοιχο δικαίωμα συνταξιοδότησης αυτοτελούς και με προσμέτρηση του χρόνου της εντολής (αξιώματος) στον επαγγελματικό, ασφαλιστικό τους φορέα.

Δημοτικές Επιχειρήσεις - ΝΠΔΔ

Ο διαχωρισμός των δημοτικών επιχειρήσεων σε ανταγωνιστικές και μη ανταγωνιστικές στο νέο Κώδικα, χαρακτηρίζεται ως ορθός. Σύμφωνα με τις προτάσεις της ΚΕΔΚΕ για τις ανταγωνιστικές χρειάζεται να ισχύει το καθεστώς των ιδιωτικών εταιρειών και για τις μη ανταγωνιστικές, να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο ευέλικτης λειτουργίας τους, με διαδικασίες δημοσίου ελέγχου, αφού ο σκοπός τους δεν είναι κερδοσκοπικός. Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου των Ο.Τ.Α. εξάλλου, προσφέρουν εναλλακτικό πλαί-

σιο αποτελεσματικής άσκησης κοινωνικών, πολιτιστικών, αθλητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων των Δήμων. Για το λόγο αυτό προβάλλει η ανάγκη σημαντικών αλλαγών στους όρους ίδρυσης, οργάνωσης και λειτουργίας των Ν.Π.Δ.Δ. των Ο.Τ.Α., ώστε να συνδεθούν στενότερα με τις απαιτήσεις της κοινωνίας και να λειτουργούν αποτελεσματικά και με διαφάνεια.

Οικονομική αυτοδυναμία και αυτοτέλεια

Η ρύθμιση του συγκεκριμένου ζητήματος μέσα από το νέο Κώδικα, θα αποτελέσει αφενός υλοποίηση μιας Συνταγματικής επιταγής, αφετέρου θα δώσει δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης στους ΟΤΑ. Μία από τις βασικές θέσεις της ΚΕΔΚΕ προκειμένου αυτό να γίνει πραγματικότητα και να αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο, το οποίο να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες, είναι η καθιέρωση ίδιων πόρων με τοπική φορολογία, μέσα από φορολογική μεταρρύθμιση που θα αναδιανέμει την φορολογητέα ύλη και δεν θα επιβάλλει πρόσθετη φορολογία. Παράλληλα, με το νέο Κώδικα θα πρέπει να προβλέπονται :

- κοστολόγηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται από το κράτος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και μεταφορά των αναγκαίων πόρων, ώστε να επιτραπεί στους δήμους η απρόσκοπτη άσκησή τους
- η πλήρης εφαρμογή των νόμων 1828 / 89 και 2539 / 97 για τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης
- ενίσχυση της συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης στον οικονομικό προγραμματισμό και την αναπτυξιακή πορεία της χώρας, με την αύξηση του μεριδίου της στους πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
- εξασφάλιση των οικονομικών προϋποθέσεων ώστε όλοι οι ΟΤΑ, χωρίς εξαίρεση, να παρέχουν εγγυημένα ένα ελάχιστο σύγχρονων υπηρεσιών προς τον πολίτη.
- αναμόρφωση του συστήματος οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης των Ο.Τ.Α., του συστήματος παραγωγής έρ-

γων και διενέργειας προμηθειών, με την αξιοποίηση των οργανωτικών και λειτουργικών δυνατοτήτων των νέων τεχνολογιών, ώστε να συνδυασθούν απλούστευση, αποτελεσματικότητα και διαφάνεια.

- διάλογος για τα σύγχρονα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία οικονομικής πολιτικής της Αυτοδιοίκησης, όπως συγχρηματοδοτήσεις έργων, συμβάσεις παραχώρησης, νέες πηγές χρηματοδότησης, δημοτική πίστη, διαχείριση της περιουσίας.

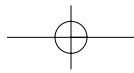
Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση

Αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι η αποτελεσματικότητα των αναπτυξιακών διαδικασιών και θεσμών, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, βασίζονται στην αποφασιστική συμβολή της Αυτοδιοίκησης. Η Αυτοδιοίκηση δηλαδή έχει κεντρική ευθύνη και καθοριστικό ρόλο στον δημοκρατικό προγραμματισμό, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της Ανάπτυξης. Μόνο όταν η ανάπτυξη εξειδικεύεται κατά τομέα, χωρική ενότητα, και κοινωνική ομάδα γίνεται αποτελεσματική, ενεργοποιεί τους πολίτες και εξοικονομεί σημαντικούς πόρους. Άλλωστε αυτό επιβάλλουν η εξέλιξη και οι απαιτήσεις των κοινωνιών και του πολίτη για ευημερία και συμμετοχή, ο διεθνοποιημένος ανταγωνισμός, η ενοποίηση της Ευρώπης και η προστασία του περιβάλλοντος. Κατά συνέπεια ο νέος Κώδικας οφείλει έμπρακτα να το αναγνωρίσει, τροφοδοτώντας με σύγχρονα αναπτυξιακά θεσμικά εργαλεία και δυνατότητες τους ΟΤΑ και τα όργανα τους, εξασφαλίζοντας τα αναγκαία μεγέθη των οικονομικών μέσων αλλά και την ευέλικτη και αξιόπιστη διαχείρισή τους. Στόχος επίσης είναι ο νέος Κώδικας να ενθαρρύνει έμπρακτα την στροφή των ΟΤΑ προς τον σχεδιασμό και την εφαρμογή εξειδικευμένων Προγραμμάτων και Μέτρων Πολιτικής. Αυτή η κατεύθυνση πρέπει να ενσωματώνεται ως προτεραιότητα στα μεγάλα αναπτυξιακά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της χώρας.

Επιχειρησιακά Προγράμματα

Αν και η εισαγωγή της διαδικασίας σύ-

νταξης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στον Κώδικα, θεωρείται ως μια κίνηση προς την ορθή κατεύθυνση, ωστόσο σε κάθε περίπτωση ο θεσμός δεν θα πρέπει να λειτουργήσει ως μέσο ελέγχου της διαχείρισης των ΟΤΑ. Θα πρέπει δηλαδή, απαραίτητη προϋπόθεση του όποιου επιχειρησιακού προγράμματος, να είναι η αποσαφήνιση των οικονομικών πόρων που θα διαθέτει ως βάση υλοποίησης, ώστε ο σχεδιασμός να μην είναι μετέωρος. Το πλαίσιο για τον ορθό προσδιορισμό των ΕΠ, είναι η αξιολόγηση και διάγνωση της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης στην περιοχή του ΟΤΑ, της υφιστάμενης κατάστασης στο εσωτερικό του Δήμου, καθώς και της κατάστασης του ευρύτερο περιβάλλοντος του ΟΤΑ (νομαρχιακό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό). Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δυνητικά μπορεί να αποτελέσει εργαλείο σύγχρονης διοίκησης των δημοτικών υπηρεσιών από τα αιρετά όργανα, εργαλείο βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών στους δημότες και παράλληλα μέσο για να ενισχυθεί ο κοινωνικός έλεγχος, αφού συμβάλλει στην δημοσιοποίηση των στόχων της δημοτικής αρχής και παρέχει δυνατότητες αξιολόγησης. Επίσης, μπορεί να συμβάλει ώστε να γίνουν ουσιαστικές και αποτελεσματικές οι παρεμβάσεις και ο σχεδιασμός του Δήμου σε σχέση με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος όμως, θα πρέπει να καθιερωθούν διαδικασίες συμμετοχής, παρακολούθησης, αξιολόγησης του ΕΠ από την τοπική κοινωνία, σε συνεργασία με τους ΟΤΑ. Έτσι θα αποφευχθεί και ο κίνδυνος το ΕΠ να εξελιχθεί σε μια ακόμη τυπική γραφειοκρατική υποχρέωση των ΟΤΑ, απέναντι στην κεντρική και την περιφερειακή διοίκηση. Η αναβάθμιση του προγραμματικού ρόλου των ΟΤΑ όμως, δεν μπορεί να επιτευχθεί εάν δεν δημιουργηθούν στο εσωτερικό των Δήμων δομές προγραμματισμού και εάν δεν διασφαλιστεί η μόνιμη ενασχόληση με την προγραμματική διαδικασία ενός ελάχιστου πυρήνα κατάλληλα καταρτισμένου ανθρώπινου

δυναμικού, σε συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες. Αυτά προϋποθέτουν τη δυνατότητα πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού.

Προσωπικό

Μέσα από τον νέο Κώδικα πρέπει να ρυθμισθούν και όλα τα θέματα που αφορούν το προσωπικό των ΟΤΑ. Συγκεκριμένα προτείνονται:

- ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΚΕΔΚΕ και των εργαζομένων στην Αυτοδιοίκηση,
- αναμόρφωση του καθεστώτος των υπαλλήλων, αλλά και θεσμοθέτηση νέων, ως προς την νομική τους μορφή, θέσεων εργασίας,
- επανακαθορισμός του συστήματος επιλογής του προσωπικού. Θέσπιση πλαισίου, ώστε τα χαρακτηριστικά του προσωπικού του κάθε δήμου να αντιστοιχούν καλύτερα προς τις ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες, τον προγραμματισμό, και τους διαθέσιμους πόρους του,
- διαμόρφωση ολοκληρωμένου πλαισίου, για μόνιμη ή περιοδική συνεργασία με τρίτους, επιπρόσθετα και πέραν από το έργο των υπηρεσιακών δομών των Δήμων,
- δημιουργία των αναγκαίων δομών (π.χ. Ινστιτούτο Αυτοδιοίκησης) από την Τ.Α. για την επιμόρφωση και κατάρτιση τόσο των αιρετών όσο και των υπηρεσιακών στελεχών.

Εποπτεία και έλεγχος των ΟΤΑ

Ένα από τα καυτά θέματα που πρέπει να ρυθμισθούν είναι και εκείνο του ελέγχου των ΟΤΑ. Το Σύνταγμα ορίζει ότι ο κρατικός έλεγχος συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας, που δεν θα εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Για τον λόγο αυτό η ΚΕΔΚΕ προτείνει την καθιέρωση - με δική της ευθύνη - Σώματος Επιθεωρητών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για την παροχή επιτόπου συμβουλευτικών υπηρεσιών και την διευκόλυνση εφαρμογής νέων μέτρων και συνοδευτικών πολιτικών, καθώς και για ουσιαστικό έλεγχο νομιμότητας. Όπως διευκρινίζεται οι ελεγκτές που προέρχονται από τους κόλπους της Αυτοδιοίκησης, δια-

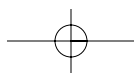
θέτουν «έγκυρη γνώση των θεμάτων των τοπικών κοινωνιών», δημιουργώντας προϋποθέσεις πραγματοποίησης ουσιαστικών και όχι τυπικών ελέγχων. Παράλληλα, καθώς ορίζεται ότι στις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκει και ο έλεγχος δαπανών των ΟΤΑ, οι αιρετοί επισημαίνουν ότι ο προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι αναποτελεσματικός και γραφειοκρατικός γι αυτό προτείνουν ενδεχόμενη επιβολή του πρέπει να συνοδεύεται από ρύθμιση που θα προβλέπει ότι η εκτέλεση θεωρημένων ενταλμάτων από τον Πάρεδρο δεν παράγει αστική ή ποινική ευθύνη για τον Δήμαρχο. Σε κάθε περίπτωση προτείνεται να καταργηθούν μορφές και πρακτικές οιονεί επιτροπείας του Κράτους στη λειτουργία των Ο.Τ.Α. , οι οποίες αποτελούν ανασχετικούς παράγοντες στη δράση των Δήμων και ευθύνονται για πολλές, μη σύννομες, πρωτοβουλίες των ΟΤΑ.

Διαμόρφωση δύο επιπέδων Αυτοδιοίκησης

Βέβαια, σε κάθε περίπτωση εκείνο που αναμένεται να λυθεί οριστικά μέσα από τον Κώδικα, είναι το θέμα της διαμόρφωσης των δύο επιπέδων της Αυτοδιοίκησης, ως μέρους τους ενιαίου διοικητικού και πολιτικού συστήματος της χώρας - ένα εξαιρετικής σημασίας ζήτημα για το ίδιο το μέλλον της Αυτοδιοίκησης.

Καθώς το Σύνταγμα ορίζει ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει δύο βαθμούς, πρέπει να προσδιορισθούν επακριβώς αυτοί οι βαθμοί.

Α) Για β' βαθμό Αυτοδιοίκησης προτείνεται η θεσμοθέτησή του σε επίπεδο περιφέρειας, με αιρετό περιφερειάρχη και περιφερειακό συμβούλιο. Προς αυτή την κατεύθυνση συνηγορεί αφενός το ότι οι περιφέρειες αποτελούν το επίπεδο εκείνο που συγκεντρώνει τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πορείας. Αφετέρου ότι από το 2006 η Ευρωπαϊκή Ένωση θα επιλέγει το περιφερειακά αιρετά όργανα ως συνομιλητές στη διαμόρφωση των περιφερειακών πολιτικών της.

ΚΩΔΙΚΑΣ

Β) Για τον πρώτο βαθμό, προτείνεται να αποκλεισθεί η όποια δυνατότητα δημιουργίας νέων κοινοτήτων. Ειδικότερα δε σε ό,τι αφορά τον α' βαθμό ως κρίσιμα για ρύθμιση μέσα από τον νέο Κώδικα θεωρούνται τα εξής ζητήματα:

Μητροπολιτικές Λειτουργίες

Απαιτείται η καθιέρωση της κατάλληλης δομής που θα αντιμετωπίσει τα υπερτοπικά προβλήματα και θα πάρει αποφάσεις για ολόκληρο το αστικό συγκρότημα. Η ενιαία και αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινών υπερτοπικών προβλημάτων απαιτεί και διεγερμένες αρμοδιότητες και τον αναγκαίο μηχανισμό για την υλοποίηση των πολιτικών επιλογών.

Ως αξιόπιστη λύση θεωρείται η μορφή του Συνδέσμου, με την υποχρεωτική συμμετοχή των Δήμων της περιοχής, γιατί εκτός των άλλων υποστηρίζεται και από την θετική πρόβλεψη για τους Συνδέσμους του νέου Συντάγματος να ασκούν αρμοδιότητες Αυτοδιοίκησης.

- Για τους Δήμους εκτός των μητροπολιτικών περιοχών και πρωτευουσών νομών, προτείνεται η συγκρότηση τους με κέντρο πόλεις μικρές ή μεσαίες, ώστε να είναι βιώσιμοι και να διαθέτουν ισχυρή προοπτική ανάπτυξης. Οι συνενώσεις Δήμων πάντως δεν πρέπει να είναι αποτέλεσμα διοικητικών, εκ των ά-

νω αποφάσεων, αλλά να πραγματοποιούνται σε εθελοντική βάση. Προκειμένου μάλιστα να επιταχυνθούν οι διαδικασίες των συνενώσεων των ΟΤΑ προτείνεται και η θέσπιση κινήτρων.

- Η Διαδημοτική Συνεργασία είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση και επίλυση προβλημάτων, καθώς και την προώθηση της αναπτυξιακής διαδικασίας. Η πολιτική - διοικητική αυτοτέλεια των ΟΤΑ επιτάσσει να αποφασίζουν οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι ΟΤΑ για τη Διαδημοτική Συνεργασία. Και για την επιτάχυνση των διαδικασιών των συνεργασιών προτείνεται η θέσπιση κινήτρων.

- Χρειάζονται ειδικές ρυθμίσεις για τις απομονωμένες περιοχές (ορεινές, νησιωτικές, φθίνουσες και μειονεκτούσες). Προτείνεται με επιστημονικά τεκμηριωμένες αποφάσεις, να παρέχονται - μέσα από τον Κώδικα - ειδικά κίνητρα και να εφαρμόζονται συγκεκριμένες ρυθμίσεις για τις αρμοδιότητες που ασκούν οι απομονωμένοι ΟΤΑ, με στόχο την υποστήριξη τους στην αποτελεσματική εκτέλεση του έργου τους.

Πολιτικό και διοικητικό σύστημα των ΟΤΑ

Τέλος, ένα ζήτημα για το οποίο αναμένεται να διεξαχθεί ειδική συζήτηση είναι εκείνο της εκλογής των οργάνων

της ΤΑ. Με πλαίσιο αυτής της συζήτησης την βασική αρχή ότι «η πλειοψηφία διοικεί και η μειοψηφία ελέγχει» προτείνεται:

- Αναβάθμιση τόσο του εκτελεστικού ρόλου της πλειοψηφίας όσο και του ελεγκτικού ρόλου της μειοψηφίας.

- Όλες οι δημοτικές παρατάξεις αντιπροσωπεύονται σε όλα τα όργανα και επιτροπές του Δήμου, με εξαίρεση το εκτελεστικό όργανο του Δήμου, καθώς επίσης και στα ΝΠΔΔ, Επιχειρήσεις ΟΤΑ, κατά αναλογία της δύναμης τους στο Δ.Σ.

- Ισχυροποίηση του ρόλου των παρατάξεων, οι οποίες μετέχουν σε όλες τις επιτροπές και διαδικασίες του Δήμου.

- Υποστήριξη στους Δημοτικούς Συμβούλους ώστε να έχουν δυνατότητα να ασκούν ολοκληρωμένα το έργο τους.

- Ενίσχυση με αρμοδιότητες και πόρους, των Διαμερισματικών και Τοπικών Συμβουλίων.

- Κατοχύρωση της δημοσιότητας και της διαφάνειας στη λειτουργία και τις αποφάσεις του Δ.Σ. (και μέσω INTERNET), τόσο για τον πολιτικό έλεγχο, όσο και για την ενημέρωση των πολιτών.

- Αξιοποίηση όλων των μορφών συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, στη λήψη και τη διαχείριση των αποφάσεων που την αφορούν (π.χ. δημοψηφίσματα).

Διευρύνονται οι αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ενα θαρραλέο άνοιγμα ως προς τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης επιχειρείται μέσα από τον υπό κατάρτιση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Υπουργείο Εσωτερικών και ΚΕΔΚΕ φαίνεται μέχρι στιγμής να συμφωνούν σε μια πρώτη αποτύπωση των τομέων ευθύνης που αναλαμβάνουν οι τοπικές κοινωνίες, με στόχο την αποσαφήνιση του θέματος και την αντιμετώπιση - όσο το δυνατόν - του μείζονος προβλήματος της αλληλοκάλυψης αρμοδιοτήτων με την κεντρική διοίκηση.

Μια τέτοια απόφαση μπορεί να αποτελέσει το υπόβαθρο εκείνο που θα δώσει την δυνατότητα στις τοπικές κοινωνίες, να ανοίξουν τα φτερά τους, διεκδικώντας ρόλο εξίσου σημαντικό με εκείνον που ασκεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε χώρες όπως η Φιλανδία και η Σουηδία.

Άλλωστε αποτελεί κοινή παραδοχή ότι ο στόχος κάθε σύγχρονου κράτους είναι οι πολιτικές αρμοδιότητες να ασκούνται στο πλησιέστερο στον πολίτη επίπεδο.

Οι αιρετοί, σε πρώτη φάση τουλάχιστον, εμφανίζονται ικανοποιημένοι τόσο από αυτό κάθε αυτό το εύρος των αρμοδιοτήτων και τη ρύθμιση δυσδιάκριτων περιπτώσεων ευθύνης κεντρικής και τοπικής διοίκησης, όσο και από το γεγονός ότι πλέον υπάρχουν κανονιστικές αρμοδιότητες, που προσδίδουν στα δημοτικά συμβούλια το χαρακτήρα τοπικών κυβερνήσεων. Το γεγονός αυτό αποτελεί ένα πολύ ισχυρό «εργαλείο» για τις τοπικές κοινωνίες, αφού στο εξής τα δημοτικά συμβούλια θα έχουν πολύ ισχυρό λόγο για μείζονος σημασίας ζητήματα, όπως τη χωροθέτηση σειράς λειτουργιών στις πόλεις.

Για παράδειγμα, ενώ μέχρι τώρα για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, αν διαθέτουν τα νόμιμα δικαιώματα, οι δήμοι προχωρού-

σαν στη χορήγηση αδειών με μόνους περιορισμούς τις απαγορεύσεις των γενικών πολεοδομικών διατάξεων περί χρήσεων γης, στο εξής ο λόγος των δημοτικών συμβουλίων γίνεται πολύ ουσιαστικότερος επί των συγκεκριμένων θεμάτων.

Σε κάθε περίπτωση η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων αποτελεί μία φυσική συνέχεια της συνταγματικής αναθεώρησης ώστε δυναμικά να αποκτήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση έναν ουσιαστικό ρόλο στις σύγχρονες κοινωνίες. Ο μόνος τρόπος βέβαια, ώστε αυτή η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων - μετά και τη σχετική καταγραφή στον νέο κώδικα - να γίνει ουσιαστική και να μην μείνουμε μόνο στην έκφραση μιας πολιτικής βούλησης, είναι να συνοδευτεί από την αντίστοιχη μεταφορά πόρων από το κράτος. Με αυτό τον τρόπο ουσιαστικής σημασίας λειτουργίες για την καθημερινή ζωή των πολιτών - όπως η εκπαίδευση, η κυκλοφορία, η στάθμευση κ.λ.π - θα μπορέσουν να ασκηθούν από τις τοπικές αρχές. Ειδικότερα οι τομείς ευθύνης των δήμων και κοινοτήτων, όπως ορίζονται στο νέο κείμενο αφορούν στους εξής τομείς:

Τομέας Ανάπτυξης

Στον τομέα της Ανάπτυξης η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα έχει την αρμοδιό-

τητα για:

- Προστασία, αξιοποίηση και εκμετάλλευση φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων και ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση των σχετικών έργων και εγκαταστάσεων.
- Μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση και διαχείριση των δικτύων φυσικού αερίου.
- Μελέτη, κατασκευή και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.
- Εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής του κάθε δήμου.
- Σχεδιασμός, κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση υποδομών για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως : έργων οδοποιίας, συστημάτων άρδευσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων.
- Εκπόνηση, υλοποίηση και συμμετοχή σε προγράμματα για την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών των δήμων και την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Παράλληλα, η δημιουργία θέρετρων και άλλων εγκαταστάσεων αναψυχής και διακοπών.
- Διοίκηση και εκμετάλλευση των χώρων της ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας τους, καθώς και η κατασκευή και συντήρηση των αναγκαίων λιμενικών έργων.
- Εμφιάλωση και εμπορία νερού.
- Ίδρυση, κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση δημοτικών και κοινο-

ΚΩΔΙΚΑΣ

τικών αγορών.

- Κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αποθηκευτικών χώρων υγρών καυσίμων.
- Διαχείριση, αξιοποίηση και εκμετάλλευση της δημοτικής και κοινοτικής περιουσίας, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση δημοτικών και κοινοτικών κτιρίων.
- Εκμετάλλευση δημοτικών δασών και τέλος,
- Διαχείριση και εκμετάλλευση δημοτικών και κοινοτικών καλλιεργητικών εκτάσεων και βοσκοτόπων καθώς και αποκαλυπτόμενων καλλιεργητικών εκτάσεων που τους παραχωρούνται από το δημόσιο.

Τομέας Περιβάλλον

Στον τομέα του περιβάλλοντος η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα έχει αρμοδιότητα για:

- Εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων και λήψη μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- Προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, προστασία του εδάφους και των εσωτερικών υδάτων (λιμνοθάλασσες, λίμνες, ιχθυοτροφεία, ποταμοί) και γενικότερα η καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιφέρεια του κάθε δήμου.
- Ίδρυση και λειτουργία δημοτικών και κοινοτικών εργαστηρίων.
- Καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής περιφέρειας του κάθε δήμου, αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού.
- Ίδρυση και λειτουργία σφαγείων.
- Μελέτη, διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής ανάπτυξης.
- Λήψη μέτρων για την αποκατάσταση και ανάπλαση των περιοχών της περιφέρειας του κάθε δήμου, κυρίως σε περιοχές που αναπτύσσεται

εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου και εγκαθίστανται μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων.

- Συμμετοχή σε θέματα πολεοδομίας, χωροταξίας και χρήσεων γης και ιδίως η έκδοση πολεοδομικών αδειών, ο χαρακτηρισμός αυθαιρέτων και η επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων, η πραγματοποίηση των ενεργειών που απαιτούνται για την εφαρμογή των εγκρινόμενων σχεδίων πόλεως και την τροποποίησή τους.
- Χωροθέτηση μεγάλων δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τη φυσιογνωμία και τη λειτουργία της πόλης.
- Προσδιορισμός των όρων και των προϋποθέσεων, της ίδρυσης και εγκατάστασης καταστημάτων, επιχειρήσεων και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων της δικαιοδοσίας τους, που επηρεάζουν το φυσικό, πολιτιστικό και αρχιτεκτονικό περιβάλλον, καθώς και την αισθητική φυσιογνωμία και τις λειτουργίες της πόλης.
- Καθορισμός των χώρων για τη δημιουργία κοιμητηρίων.
- Προσδιορισμός των όρων και των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα που λειτουργούν στην πόλη.

Τομέας ποιότητας ζωής και εύρυθμης λειτουργίας πόλεων και οικισμών

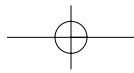
Στον τομέα της ποιότητας ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών οι διευρυμένες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνουν:

- Εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στις πόλεις και τα χωριά όπως : η κατασκευή , συντήρηση και διαχείριση συστημάτων ύδρευσης, αφαλάτωσης, τηλεθέρμανσης, έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων, δημιουργία χώρων πρασίνου, χώρων αναψυχής, πλατειών και λοιπών υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων.
- Συμμετοχή ή ανάληψη του έργου

της αστικής συγκοινωνίας , η διενέργεια μεταφοράς για τη μετακίνηση κατοίκων εντός των ορίων της εδαφικής περιφέρειας του κάθε δήμου, καθώς και εξυπηρέτηση ατόμων που ανήκουν σε κοινωνικές ομάδες του τοπικού πληθυσμού που χρήζουν ανάγκης μεταφοράς ή των εργαζομένων των δήμων.

- Καθορισμός, κατασκευή, συντήρηση και εκμετάλλευση υπόγειων και υπέργειων χώρων στάθμευσης, καθώς και ο έλεγχος της στάθμευσης των αυτοκινήτων.
- Ρύθμιση της κυκλοφορίας, καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, καθώς και η λήψη μέτρων για την αποφυγή δυσμενών επιδράσεων στην ασφάλεια της κυκλοφορίας.
- Καθορισμός των χώρων για τη λειτουργία των λαϊκών αγορών, των εμποροπανηγύρεων και των παζαριών, για την άσκηση των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων που διενεργούνται στα όρια του δήμου, καθώς και ο αριθμός των θέσεων αυτών. Παράλληλα, ο καθορισμός των χώρων για την προσωρινή διαμονή μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.
- Καθορισμός χώρων για την τοποθέτηση παισίων για προβολή διαφημίσεων και η παραχώρηση της χρήσης των χώρων αυτών.
- Προστασία του καταναλωτή με τη δημιουργία γραφείων ενημέρωσης του καταναλωτή, σχετικά με θέματα που αφορούν τα δικαιώματά του και την ποιότητα των προσφερομένων αγαθών και υπηρεσιών και τις επιπτώσεις τους την υγεία και το περιβάλλον.
- Μέριμνα και λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, όπως ο υγειονομικός έλεγχος των δημοτικών και κοινοτικών δεξαμενών νερού, ο υγειονομικός έλεγχος των καταστημάτων και επιχειρήσεων που λειτουργούν στα όρια του δήμου, ο έλεγχος της λειτουργίας μουσικής και της εκπομπής ρίπων, θορύβων και

άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα.

- Περισυλλογή αδέσποτων ζώων και η δημιουργία καταφυγίων.
- Μέριμνα και λήψη μέτρων για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων των δήμων, όπως ο έλεγχος σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς καθώς και της τήρησης των υποχρεώσεων εκείνων που εκτελούν τα έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία. Παράλληλα λήψη μέτρων για την προστασία από επικίνδυνες οικοδομές.
- Μέτρα για την τήρηση της καθαριότητας και της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.

Τομέας απασχόλησης

Για τον τομέα της απασχόλησης καθορίζονται οι εξής αρμοδιότητες:

- Υλοποίηση ή συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης και απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- Προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης με την ίδρυση και λειτουργία κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού και κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και κυρίως των πληθυσμών των ορεινών, αγροτικών και νησιωτικών περιοχών.
- Συμβολή στην καταγραφή και απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας με τη δημιουργία παρατηρητηρίων απασχόλησης και γραφείων διασύνδεσης προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε τοπικό επίπεδο σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και της επιχειρήσεις που λειτουργούν εντός των ορίων τους.

Τομέας κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης

Για τον τομέα κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα απαντά για:

- Εφαρμογή πολιτικών ή συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοιχτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λ.π.

Μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων

- Εφαρμογή πολιτικών ή συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων, με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας. Ειδικότερα προβλέπεται η δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας και υποστήριξης κακοποιημένων παιδιών και γυναικών, κέντρων πρόληψης από εξαρτησιογόνες ουσίες. Επίσης παραχώρηση δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περιθάλψεως σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.
- Σχεδίαση, οργάνωση, συντονισμός και εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας, με τη δημιουργία συμβουλίων πρόληψης παραβατικότητας.
- Σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων, ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη των μεταναστών, προσφύγων και παλιννοστούντων ομογενών στην κοι-

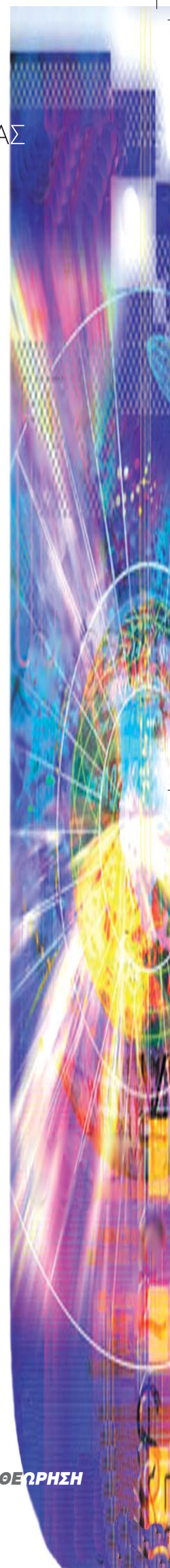
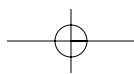
νωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

- Προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του δήμου.

Τομέας Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού

Στους τομείς παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα είναι αρμόδια για:

- Κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων.
- Ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών.
- Ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.
- Εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λ.π. Παράλληλα η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.
- Συντήρηση και διαχείριση μουσείων και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών καθώς και η προστασία σπηλαίων.
- Επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

ΚΩΔΙΚΑΣ

- Διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων, ή η συμμετοχή τους σε αυτά.
- Προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.
- Ανάπτυξη, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών έργων, όπως δημοτικών και κοινοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης.
- Προώθηση προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Τομέας Πολιτικής Προστασίας

Στον τομέα της πολιτικής προστασίας η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα έχει την ευθύνη για:

- Συντονισμό της επίβλεψης του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στα όρια του δήμου.
- Διατύπωση εισήγησης για τον σχεδιασμό της πολιτικής προστασίας της περιοχής του κάθε δήμου και η εφαρμογή των προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων που αφορούν την περιοχή τους στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού.
- Διάθεση και συντονισμός δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στα όρια του δήμου.

Τομέας διοίκησης δημοσίων υποθέσεων

Οι δήμοι και οι κοινότητες σύμφωνα με την αρχή της υποχρεωτικότητας αναλαμβάνουν τη διοίκηση δημοσίων υποθέσεων, σε τοπικό επίπεδο, που τους ανατίθεται από την Πολιτεία για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και του δημόσιου συμφέροντος.

Ειδικότερα:

- Τήρηση δημοτολογίου και του

μητρώου αρρένων, έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών που απορρέουν από αυτό.

- Τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων στα οποία καταχωρούνται: τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρεια των δήμων και η έκδοση των αποσπασμάτων των ληξιαρχικών πράξεων.
- Τήρηση αρχείων επισήμων εγγράφων και έκδοση αντιγράφων.
- Περιοδική ενημέρωση των δημοσίων υπηρεσιών για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.
- Τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.
- Τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το νόμο, περί ιθαγένειας και αλλοδαπών και μετανάστευσης.
- Χορήγηση άδειας πολιτικού γάμου και η τέλεση των γάμων αυτών.
- Δημιουργία, συντήρηση και λειτουργία κοιμητηρίων και η χορήγηση άδειας ταφής.
- Χορήγηση βεβαίωσης μονίμου κατοικίας.
- Ονομασία των οδών και των πλατειών, τοποθέτηση πινακίδων και αρίθμηση των κτισμάτων.
- Χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση των αδειών ίδρυσης, λειτουργίας και εγκατάστασης όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από τον υγειονομικό κανονισμό.
- Χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και διενέργεια προβλεπόμενων επιθεωρήσεων.
- Χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση τεχνικών και ψυχαγωγικών παηγνίων.
- Χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων και διάφορων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων όπως λούνα

παρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών και άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

- Χορήγηση άδειας λειτουργίας μουσικής.
  - Χορήγηση και ανάκληση αδειών για την άσκηση υπαίθριου στίσιμου εμπορίου, καθώς και χορήγηση αδειών εμποροπανηγύρεων και παζαριών.
  - Χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ζώηλατου οχήματος.
  - Αφαίρεση άδειας οικοδομής για ασφαλιστικές εισφορές.
  - Χορήγηση και ανάκληση άδειας εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα.
  - Θεώρηση καταλόγων των δωματίων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και καταλυμάτων, καθώς και ο έλεγχος της τήρησης της τουριστικής νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος.
  - Χορήγηση αδειών για υπαίθρια διαφήμιση, για τοποθέτηση πλαισίων διαφημίσεων, επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας σε φυσικά και νομικά πρόσωπα καθώς και η παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς. Επίσης η αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και η επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων.
- Σε κάθε περίπτωση όταν το αιρετό όργανο του δήμου ή της κοινότητας απέχει παράνομα από την άσκηση των παραπάνω αρμοδιοτήτων, ή τις ασκεί με τρόπο που θέτει σε κίνδυνο το δημόσιο συμφέρον, τότε ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας αναθέτει την άσκησή τους για τον αναγκαίο χρόνο, σε αιρετό ή μη όργανο της Διοίκησης, ανεξαρτήτου ή μη της επιβολής των προβλεπόμενων πειθαρχικών ποινών.

Σε αμφισβήτηση η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας

● Πολίτες δεύτερης κατηγορίας οι δήμαρχοι;

Μείζον θέμα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση προκάλεσε η διάταξη του νόμου 3274/ 2004 για την οργάνωση και λειτουργία των ΟΤΑ 1ου και 2ου βαθμού, που ψηφίστηκε από το τρίτο θερινό τμήμα της Βουλής και η οποία αφορά τα ζητήματα της επιβολής διοικητικών ποινών σε περίπτωση καταδίκης τους για πλημμελήματα. Η περίπτωση Τζανίκου, που ακολούθησε τη ψήφιση του νόμου προκάλεσε κλυδωνισμούς μεταξύ της κυβέρνησης και των εκπροσώπων της Αυτοδιοίκησης, τόσο της ΚΕΔΚΕ όσο και της ΤΕΔΚΝΑ.

Συγκεκριμένα, το άρθρο 27 του συγκεκριμένου νόμου προέβλεπε πως «εάν εκδοθεί οριστική καταδικαστική απόφαση για μία σειρά από πλημμελήματα (όπως της ψευδούς βεβαίωσης, της παραχάραξης, της δωροδοκίας, της εκβίασης, της απάτης, της υπεξαίρεσης, της εκβίασης κτλ), ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας ώσπου να εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική απόφαση, οπότε και αίρεται αυτοδικαίως η αργία και η διοικητική ποινή θεωρείται ως μηδέποτε επιβληθείσα».

Με βάση τη διάταξη αυτή και λίγες μόνο μέρες μετά την ψήφιση του σχετικού νόμου ο γενικός γραμματέας της Περιφέρειας Αττικής Χαράλαμπος Μανιάτης έθεσε σε αργία τον δήμαρχο του Αμαρουσίου Παναγιώτη Τζανίκο καθώς σε βάρος του είχε εκδοθεί απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, με την οποία τιμωρήθηκε ερήμην και για ψευδή βεβαίωση σε φυλάκιση 18 μηνών, η οποία μετατράπηκε σε χρηματική ποινή. Στην καταδίκη αυτή είχε οδηγηθεί ο δήμαρχος μετά την έκδοση του από 14/9/1998 εγγράφου του προς το Αστυνομικό Τμήμα Αμαρουσίου, στο οποίο ανέφερε ότι για τη διάνοιξη δρόμων και τη διαμόρφωση κοινοχρήστων χώρων, μέσα στα όρια του δήμου του, δεν απαιτείται η έκδοση πολεοδομικής άδειας, σύμφωνα με το Γενικό

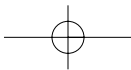
Οικοδομικό Κώδικα. Κατά του κ. Τζανίκου είχαν προσφύγει στη δικαιοσύνη κάτοικοι του Αμαρουσίου, υποστηρίζοντας ότι καταπάτησε ιδιωτική έκταση, χαρακτηρίζοντάς τη δημοτική. Στην εξέλιξη αυτή αντέδρασαν έντονα τα συλλογικά όργανα της Αυτοδιοίκησης τονίζοντας πως αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία να επιβάλλονται διοικητικές ποινές πριν την έκδοση τελεσίδικων καταδικαστικών αποφάσεων, όπως άλλωστε προβλέπει η ελληνική δικαιοσύνη για όλους τους πολίτες. Από κοινού η ΤΕΔΚΝΑ και η ΚΕΔΚΕ τόνισαν πως με τη συγκεκριμένη διάταξη οι δήμαρχοι μετατρέπονται σε πολίτες δεύτερης κατηγορίας και τονίζοντας πως «ένοχος θεωρείται ένας πολίτης εφ' όσον καταδικαστεί αμετάκλητα, δηλαδή σε επίπεδο Αρείου Πάγου. Αντιθέτως, θεωρείται ένοχος ένας δήμαρχος, όταν καταδικαστεί οριστικά, δηλαδή πρωτόδικα, ακόμα μάλιστα και αν η έφεση που ασκεί έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα ως προς την εκτέλεση της ποινής». Τόσο ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκούλουπος όσο και ο πρόεδρος της ΤΕΔΚΝΑ Πέτρος Φιλίππου δήλωσαν πως τίθεται σε αμφισβήτηση η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, αφού πρόκειται για αιρετούς ενώ επεσήμαναν την ανάγκη να απονέμεται ταχύτερα δικαιοσύνη όταν πρόκειται για αιρετούς ικανοποιώντας την απαίτηση των πολιτών για διαφάνεια τονί-

ζοντας μάλιστα ότι το θέμα είναι πρωτίστως πολιτικό και όχι διοικητικό. Ταυτόχρονα, με το ίδιο σκεπτικό προσέφυγε στο Συμβούλιο της Επικρατείας και ο ίδιος ο κ. Τζανίκος κατά της απόφασης του περιφερειάρχη την οποία χαρακτήρισε αντισυνταγματική, αντίθετη στο Διεθνές Δίκαιο και παράνομη. Η δικαίωση του κ. Τζανίκου επήλθε περίπου ενάμιση μήνα μετά, όταν εκδικάστηκε η έφεση που είχε ασκήσει κατά της πρωτόδικης απόφασης και αθωώθηκε επιστρέφοντας κανονικά στα καθήκοντά του.

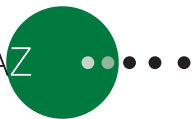
Από την πλευρά του Υπουργείου Εσωτερικών ο υπουργός Προκόπης Παυλόπουλος απάντησε στις αντιδράσεις της Αυτοδιοίκησης υποσχόμενος πως το θέμα θα επανεξεταστεί στο πλαίσιο της συζήτησης για τον νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, η οποία αυτή την περίοδο βρίσκεται σε εξέλιξη.

Όπως τονίζει στην «ΕΤΑ» ο γενικός γραμματέας της ΚΕΔΚΕ Χρήστος Παλαιολόγος, η θέση της ΚΕΔΚΕ είναι και θα παραμείνει σταθερή πως για την επιβολή οποιασδήποτε διοικητικής ποινής στους αιρετούς θα πρέπει να απαιτείται τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση σε ό,τι αφορά τα πλημμελήματα, ενώ σε ότι αφορά τις παραπομπές για κακουργήματα, η Ένωση φέρεται να συμφωνεί με την άμεση επιβολή αργίας εφόσον υπάρχει παραπομπή με αμετάκλητο βούλευμα ή απευθείας κλήση. «Πρόκειται να ανοίξει μια μεγάλη συζήτηση, στο πλαίσιο της διαμόρφωσης του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων σε ό,τι αφορά γενικότερα τα θέματα των πειθαρχικών και των διοικητικών ποινών στους αιρετούς και τα θέματα του ελέγχου νομιμότητας και της εποπτείας του κράτους στις πράξεις της Αυτοδιοίκησης».

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Σημαντική παράμετρο στη συζήτηση αυτή αναμένεται να αποτελέσει το ζήτημα του χρόνου απονομής δικαιοσύνης, θέμα που ήδη τέθηκε από πλευρά της Αυτοδιοίκησης ενώ σε δηλώσεις τους αρκετοί δήμαρχοι έκαναν λόγο ακόμα και για δημιουργία ειδικού τύπου δικαστηρίου για

τις περιπτώσεις διώξεων κατά αιρετών και άλλων δημόσιων λειτουργών. Το θέμα της καθυστέρησης ως προς την απονομή δικαιοσύνης στην Ελλάδα επισημαίνει μιλώντας στην «ΕΤΑ» και ο επίκουρος καθηγητής του τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού

Πανεπιστημίου Αθηνών Νίκος Χλέπας. «Οι δίκες στην Ελλάδα κρατάνε πολύ μεγαλύτερο διάστημα απ' ό,τι στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα ο αιρετός, ακόμα και αν τελικά αποδειχθεί αθώος να παραμένει για μεγαλύτερο διάστημα εκτεθειμένος», τονίζει χαρακτηριστικά.

Ν. ΧΛΕΠΑΣ

«Ανεφάρμοστη η ευθύνη του πολιτικού προϊσταμένου»

Την επιστημονική του άποψη για το θέμα καταθέτει στην «ΕΤΑ» ο επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Νίκος Χλέπας, τονίζοντας πως είναι καιρός πλέον να αντιμετωπιστεί με τρόπο σύγχρονο και αποδοτικό το θέμα της ευθύνης των αιρετών αλλά πλέον και των προϊσταμένων των υπηρεσιών του Δήμου. «Η λογική της ευθύνης του πολιτικού προϊσταμένου για όλες τις πράξεις και παραλείψεις των υπηρεσιών του είναι πλέον ξεπερασμένη», τονίζει ο κ. Χλέπας, συμπληρώνοντας πως πρέπει πλέον να δούμε και την ευθύνη των ιδίων των προϊσταμένων των υπηρεσιών ενός Δήμου. Υπάρχει από την ίδια τη νομοθεσία μια «καχυποψία» έναντι των υπαλλήλων και των υπη-

Πρακτικά αδύνατο ο δήμαρχος να ελέγξει τις πράξεις όλων των υπηρεσιών του

ρεσιών θεωρώντας πως κατά τεκμήριο δεν κάνουν καλά τη δουλειά τους. Οι λόγοι για το γεγονός αυτό είναι οι μικρές ακόμα ρίζες που διαθέτει η δημοσιοϋπαλληλία στην Ελλάδα. Στη χώρα μας η μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων είναι σχετικά πρόσφατη. Αν και τη θέσπισε το 1911 ο Ελευθέριος Βενιζέλος, εντούτοις με όλες τις «ανώμαλες» πολιτικά καταστάσεις που πέρασε η χώρα, αυτή εισήχθη ουσιαστικά με τον δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα του 1951 και εφαρμόστηκε 100% μόλις από το 1974. Επειδή λοιπόν έως και το πρόσφατο παρελθόν οι υπάλληλοι εναλλάσσονταν, αλλά και επειδή πάντοτε στην ελληνική κοινωνία ελλόχευε το ζήτημα της διαφθοράς, έτσι, ο νομοθέ-

της είχε τη λογική να αναλαμβάνει την ευθύνη πάντα ένας αιρετός, που λογοδοτεί και στους ψηφοφόρους του, έτσι ώστε να μη χάνεται η ευθύνη μέσα σε αυτό το χάος της Δημόσιας Διοίκησης. Η λογική αυτή λειτούργησε για τις δεκαετίες του 50 και το 60 αλλά πλέον έχει καταστεί ανεφάρμοστη εξαιτίας της μεγέθυνσης των Δήμων, της αύξησης των αρμοδιοτήτων και συνεπώς των υπηρεσιών αλλά και του αριθμού των υπαλλήλων. Με τα σημερινά δεδομένα είναι πρακτικά αδύνατο ο δήμαρχος να έχει την ουσιαστική εποπτεία των πράξεων όλων των υπηρεσιών και των υπαλλήλων του Δήμου. Όταν καθημερινά έχει να υπογράψει μια σειρά από έγγρα-

φα, η υπογραφή του αυτή έχει πλέον τυπικό και όχι ουσιαστικό χαρακτήρα αφού, ακόμα και αν το θέλει, δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να ελέγξει τη νομιμότητα όλων των πράξεων την οποία με την υπογραφή του καλείται να βεβαιώσει. «Η διατήρηση του σημερινού καθεστώτος εξυπηρετεί πλέον τη λογική "να πάρουμε κάποιο κεφάλι" και όχι να βρούμε την πραγματική ρίζα του κακού», καταλήγει ο κ. Χλέπας τονίζοντας πως σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, με βαθύτερες δημοσιοϋπαλληλικές δομές η πραγματικότητα είναι εντελώς διαφορετική. «Στα περισσότερα έγγραφα που εκδίδουν οι δήμοι της Γερμανίας θα δείτε μόνο την υπογραφή του προϊσταμένου της αρμόδιας για την πράξη υπηρεσίας και όχι του ίδιου του δημάρχου», τονίζει ο κ. Χλέπας.

